

BORSA İSTANBUL A.Ş.
Borçlanma Araçları Piyasası Direktörlüğü

Sayı : E-18454353-100.02.02-39050
Konu : Borçlanma Araçları Piyasası Prosedürü
Değişiklikleri Hk. Duyuru

08.09.2025

Sayın Üyemiz,

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından BIST TLREFK Endeksi'ne dayalı olarak ihraç edilecek kira sertifikalarına ilişkin işlem görme esasları Borçlanma Araçları Piyasası Prosedürü'ne (Prosedür) eklenmiş ve Prosedür'ün Ek 5'inde yer alan işlem öncesi risk yönetimi uygulamasına ilişkin düzenlemelerde değişiklikler yapılmış olup, Prosedür'de yapılan değişiklikler 10.09.2025 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Prosedür'de yapılan değişiklikler "Ek 1: Borçlanma Araçları Piyasası Prosedürü Değişiklikleri Karşılaştırma Tablosu"nda yer almaktadır. Değişiklikleri içeren Prosedür'e, değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, Borsamız internet sitesindeki "Kurumsal / Mevzuat" sekmesinde, "İlgili Sayfalar" başlığı altında yer alan "Prosedürler" bağlantısından ulaşılabilecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla,

Korkmaz ERGUN
Genel Müdür
Yönetim Kurulu Üyesi

Ek:

- 1- Borçlanma Araçları Piyasası Prosedürü Değişiklikleri Karşılaştırma Tablosu (18 Sayfa)
- 2- Borçlanma Araçları Piyasası Prosedürü Değişiklikleri Hk. İngilizce Duyuru (19 Sayfa)

EK: BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI PROSEDÜRÜ DEĞİŞİKLİKLERİ KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

ESKİ DÜZENLEME	YENİ DÜZENLEME
4 TANIMLAR VE KISALTMALAR (1) Bu düzenlemede geçen; ... r) TLREF: Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranını, s) BIST TLREF Endeksi: TLREF oranı getirisini takip edebilmek amacıyla hesaplanan endeksi, ş) Üye: Borçlanma Araçları Piyasasında işlem yapma yetkisi verilen yatırım kuruluşunu, ı) Valör: Borçlanma Araçları Piyasasında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin takas tarihini ifade eder.	4 TANIMLAR VE KISALTMALAR (1) Bu düzenlemede geçen; ... r) TLREF: Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranını, s) <u>TLREFK: Türk Lirası Gecelik Katılım Referans Getiri Oranını,</u> <u>ş) BIST TLREF Endeksi: TLREF getirisini takip edebilmek amacıyla hesaplanan endeksi,</u> <u>t) BIST TLREFK Endeksi: TLREFK getirisini takip edebilmek amacıyla hesaplanan endeksi</u> <u>u) Üye: Borçlanma Araçları Piyasasında işlem yapma yetkisi verilen yatırım kuruluşunu,</u> <u>ü) Valör: Borçlanma Araçları Piyasasında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin takas tarihini ifade eder.</u>
9.1.2 Kesin Alım Satım Pazarında İşlem Görebilecek Sermaye Piyasası Araçları ... (2) Pazar’da, TLREF’e veya TLREF endeksine dayalı olarak kupon ödeyen kıymetler hariç olmak üzere, temiz fiyat üzerinden işlem gören sermaye piyasası aracının bir sonraki kupon oranının, kupon ödeme gününden bir işlem günü öncesinde saat 17.30’a kadar Borsa’ya bildirilmemesi durumunda söz konusu sermaye piyasası aracının işlemleri Genel Müdür tarafından durdurulabilir. ...	9.1.2 Kesin Alım Satım Pazarında İşlem Görebilecek Sermaye Piyasası Araçları ... (2) Pazar’da, TLREF’e, <u>TLREFK’ye, BIST TLREF endeksine veya BIST TLREFK endeksine</u> dayalı olarak kupon ödeyen kıymetler hariç olmak üzere, temiz fiyat üzerinden işlem gören sermaye piyasası aracının bir sonraki kupon oranının, kupon ödeme gününden bir işlem günü öncesinde saat 17.30’a kadar Borsa’ya bildirilmemesi durumunda söz konusu sermaye piyasası aracının işlemleri Genel Müdür tarafından durdurulabilir. ...

9.1.5 Kesin Alım Satım Pazarında Uygulanacak Fiyat Tipleri, Emir Giriş Yöntemleri ile Fiyat ve Getiri Adımları

...

(2) Sermaye piyasası aracının işlemiş faizini veya birikmiş kirasını içermeyen fiyatı temiz fiyat, işlemiş faizini veya birikmiş kirasını içeren fiyatı ise kirli fiyat olarak adlandırılır. İşlemiş faiz veya birikmiş kira; dönemsel kupon faizinin veya kira getirisinin, ilk kupon döneminde ihraç tarihinden, diğer kupon dönemlerinde son kupon ödeme tarihinden valör tarihine kadar geçen gün sayısına isabet eden tutarıdır (TLREF'e veya BIST TLREF endeksine dayalı olarak kupon ödeyen borçlanma araçlarından temiz fiyattan işlem görenler için işlemiş faiz veya birikmiş kira hesaplama yöntemi Ek 1'de ayrıca belirtilmiştir). Takas fiyatı ise işlemin takas tutarının hesaplanmasında kullanılan fiyat olup enflasyona endeksli devlet tahvilleri için enflasyon katkısı dikkate alınarak hesaplanır. Diğer sermaye piyasası araçları için kirli fiyata eşittir.

(3) ...

b) Temiz fiyat üzerinden emir iletilen sermaye piyasası araçları; TL/Döviz ödemeli sabit faizli tahviller, TL/Döviz ödemeli sabit kira getirili kira sertifikaları ve ilk kupon faiz oranı sabitlenmiş TL ödemeli değişken faizli tahviller, Hazine tarafından ihraç edilen TLREF'e veya BIST TLREF endeksine dayalı olarak kupon ödeyen borçlanma araçlarından Ek 1'de yer alan Tip 10 menkul kıymet tipine uygun olarak ihraç edilenler (~~Hazine tarafından Şubat 2007'de ihracına başlanan~~ TÜFE'ye endeksli Devlet tahvilleri için enflasyon katkısı hariç temiz fiyat kullanılır.)

c) Kirli fiyat üzerinden emir iletilen sermaye piyasası araçları; TÜFE'ye endeksli anüite devlet tahvilleri (enflasyon katkısı hariç), kuponlu tahvillerin ayrıştırılmış kuponları, ilk kupon faizi de sabit olmayan değişken faizli tahviller, döviz cinsi ilk kuponu belli olmayan değişken faizli tahviller, Hazine tarafından ihraç edilen altın tahvilleri ve altına dayalı kira sertifikaları ve gayrimenkul sertifikaları. (~~Hazine tarafından Şubat 2007'de ihracına başlanan~~ TÜFE'ye endeksli Devlet tahvillerinin ayrıştırılmış kupon ve anaparaları için enflasyon katkısı hariç kirli fiyat kullanılır.)

...

9.1.5 Kesin Alım Satım Pazarında Uygulanacak Fiyat Tipleri, Emir Giriş Yöntemleri ile Fiyat ve Getiri Adımları

...

(2) Sermaye piyasası aracının işlemiş faizini veya birikmiş kirasını içermeyen fiyatı temiz fiyat, işlemiş faizini veya birikmiş kirasını içeren fiyatı ise kirli fiyat olarak adlandırılır. İşlemiş faiz veya birikmiş kira; dönemsel kupon faizinin veya kira getirisinin, ilk kupon döneminde ihraç tarihinden, diğer kupon dönemlerinde son kupon ödeme tarihinden valör tarihine kadar geçen gün sayısına isabet eden tutarıdır (TLREF'e, **TLREFK'ye**, BIST TLREF endeksine **veya BIST TLREFK endeksine** dayalı olarak kupon ödeyen borçlanma araçlarından temiz fiyattan işlem görenler için işlemiş faiz veya birikmiş kira hesaplama yöntemi Ek 1'de ayrıca belirtilmiştir). Takas fiyatı ise işlemin takas tutarının hesaplanmasında kullanılan fiyat olup enflasyona endeksli devlet tahvilleri için enflasyon katkısı dikkate alınarak hesaplanır. Diğer sermaye piyasası araçları için kirli fiyata eşittir.

(3) ...

b) Temiz fiyat üzerinden emir iletilen sermaye piyasası araçları; TL/Döviz ödemeli sabit faizli tahviller, TL/Döviz ödemeli sabit kira getirili kira sertifikaları ve ilk kupon faiz oranı sabitlenmiş TL ödemeli değişken faizli tahviller, Hazine tarafından ihraç edilen TLREF'e, **TLREFK'ye**, BIST TLREF endeksine **veya BIST TLREFK endeksine** dayalı olarak kupon ödeyen borçlanma araçlarından Ek 1'de yer alan Tip 10 menkul kıymet tipine uygun olarak ihraç edilenler (TÜFE'ye endeksli Devlet tahvilleri için enflasyon katkısı hariç temiz fiyat kullanılır.)

c) Kirli fiyat üzerinden emir iletilen sermaye piyasası araçları; TÜFE'ye endeksli anüite devlet tahvilleri (enflasyon katkısı hariç), kuponlu tahvillerin ayrıştırılmış kuponları, ilk kupon faizi de sabit olmayan değişken faizli tahviller, döviz cinsi ilk kuponu belli olmayan değişken faizli tahviller, Hazine tarafından ihraç edilen altın tahvilleri ve altına dayalı kira sertifikaları ve gayrimenkul sertifikaları. (TÜFE'ye endeksli Devlet tahvillerinin ayrıştırılmış kupon ve anaparaları için enflasyon katkısı hariç kirli fiyat kullanılır.)

...

HALKA AÇIK/PUBLIC

(5) Pazar’da sermaye piyasası aracı tanımı bazında Genel Müdürlük tarafından belirlenip duyurulanlar hariç fiyat üzerinden iletilen emirlerde 0.001 TL, getiri üzerinden iletilen emirlerde ise % 0.01’lik adım uygulanır. Temiz fiyattan işlem gören ve TLREF’e veya BIST TLREF endeksine dayalı olarak kupon ödemesi olan borçlanma araçlarının kupon oranı belirli olmayan dönemleri için iletilen emirlerde 0.0001 TL’lik adım, Hazine tarafından ihraç edilen altın tahvilleri ve altına dayalı kira sertifikaları için iletilen emirlerde ise 0,00001 TL’lik fiyat adımı uygulanır.	(5) Pazar’da sermaye piyasası aracı tanımı bazında Genel Müdürlük tarafından belirlenip duyurulanlar hariç fiyat üzerinden iletilen emirlerde 0.001 TL, getiri üzerinden iletilen emirlerde ise % 0.01’lik adım uygulanır. Hazine tarafından ihraç edilen altın tahvilleri ve altına dayalı kira sertifikaları için iletilen emirlerde ise 0,00001 TL’lik fiyat adımı uygulanır.
9.7.2 Gözaltı Pazarında İşlem Görebilecek Sermaye Piyasası Araçları ... (2) Pazar’da, TLREF’e veya TLREF endeksine dayalı olarak kupon ödeyenler hariç olmak üzere, temiz fiyat üzerinden işlem gören sermaye piyasası aracının bir sonraki kupon oranının, kupon ödeme gününden bir işlem günü öncesinde saat 17.30’a kadar Borsa’ya bildirilmemesi durumunda söz konusu sermaye piyasası aracının işlemleri Genel Müdür tarafından durdurulabilir. ...	9.7.2 Gözaltı Pazarında İşlem Görebilecek Sermaye Piyasası Araçları ... (2) Pazar’da, TLREF’e, <u>TLREFK’ye, BIST</u> TLREF endeksine <u>veya BIST TLREFK endeksine</u> dayalı olarak kupon ödeyenler hariç olmak üzere, temiz fiyat üzerinden işlem gören sermaye piyasası aracının bir sonraki kupon oranının, kupon ödeme gününden bir işlem günü öncesinde saat 17.30’a kadar Borsa’ya bildirilmemesi durumunda söz konusu sermaye piyasası aracının işlemleri Genel Müdür tarafından durdurulabilir. ...

EK 1- FİYAT TİPLERİ VE FİYAT GETİRİ HESAPLAMALARI**1- TANIMLAR**

...

İşlemiş Faiz veya Birikmiş Kira: Dönemsel kupon faizinin veya kira getirisinin; ilk kupon döneminde vade başlangıç tarihinden, diğer kupon dönemlerinde son kupon ödeme tarihinden valör tarihine kadar geçen gün sayısına (GGS) isabet eden tutarıdır (TLREF ~~oranı~~ veya BIST TLREF endeksine dayalı olarak kupon ödeyen borçlanma araçlarından temiz fiyattan işlem görenler için işlemiş faiz veya birikmiş kira hesaplama yöntemi Formüller tablosunda ayrıca belirtilmiştir).

...

Endeks Katsayısı: Valör tarihinde baz alınan ~~BIST TLREF endeks~~ değerinin; ilk kupon döneminde vade başlangıç tarihi için baz alınan ~~BIST TLREF endeks~~ değerine, sonraki kupon dönemlerinde ise bir önceki kupon tarihinde baz alınan ~~BIST TLREF endeks~~ değerine bölünmesi ve üstel düzeltme uygulanması suretiyle bulunan katsayıdır.

...

2- FORMÜLLER

No	Formül
...	...
4.2	<i>İşlemiş Faiz veya Birikmiş Kira</i> $= \sum_{i=k}^{T-1} \left(\frac{n_i * \text{TLREFORAN}_{i-m}}{YGS} \right) + \frac{\text{Yıllık Ek Getiri} * GGS}{YGS}$ Valör tarihinin, kupon ödeme tarihine veya vade başlangıç tarihine denk gelmesi durumunda işlemiş faiz/birikmiş kira sıfıra eşittir.
4.3	<i>İşlemiş Faiz veya Birikmiş Kira</i> $= \left(\left[\prod_{i=k}^{T-1} \left(1 + \frac{n_i * \text{TLREFORAN}_{i-m}}{YGS * 100} \right) - 1 \right] * 100 \right) + \frac{\text{Yıllık Ek Getiri} * GGS}{YGS}$ Valör tarihinin, kupon ödeme tarihine veya vade başlangıç tarihine denk gelmesi durumunda işlemiş faiz/birikmiş kira sıfıra eşittir.

EK 1- FİYAT TİPLERİ VE FİYAT GETİRİ HESAPLAMALARI**1- TANIMLAR**

...

İşlemiş Faiz veya Birikmiş Kira: Dönemsel kupon faizinin veya kira getirisinin; ilk kupon döneminde vade başlangıç tarihinden, diğer kupon dönemlerinde son kupon ödeme tarihinden valör tarihine kadar geçen gün sayısına (GGS) isabet eden tutarıdır (TLREF'e, **TLREFK've**, BIST TLREF endeksine **veya BIST TLREFK endeksine** dayalı olarak kupon ödeyen borçlanma araçlarından temiz fiyattan işlem görenler için işlemiş faiz veya birikmiş kira hesaplama yöntemi Formüller tablosunda ayrıca belirtilmiştir).

...

Endeks Katsayısı: Valör tarihinde baz alınan **REFENDEKS** değerinin; ilk kupon döneminde vade başlangıç tarihi için baz alınan **REFENDEKS** değerine, sonraki kupon dönemlerinde ise bir önceki kupon tarihinde baz alınan **REFENDEKS** değerine bölünmesi ve üstel düzeltme uygulanması suretiyle bulunan katsayıdır.

...

2- FORMÜLLER

No	Formül
...	...
4.2	<i>İşlemiş Faiz veya Birikmiş Kira</i> $= \sum_{i=k}^{T-1} \left(\frac{n_i * \text{REFORAN}_{i-m}}{YGS} \right) + \frac{\text{Yıllık Ek Getiri} * GGS}{YGS}$ Valör tarihinin, kupon ödeme tarihine veya vade başlangıç tarihine denk gelmesi durumunda işlemiş faiz/birikmiş kira sıfıra eşittir.
4.3	<i>İşlemiş Faiz veya Birikmiş Kira</i> $= \left(\left[\prod_{i=k}^{T-1} \left(1 + \frac{n_i * \text{REFORAN}_{i-m}}{YGS * 100} \right) - 1 \right] * 100 \right) + \frac{\text{Yıllık Ek Getiri} * GGS}{YGS}$ Valör tarihinin, kupon ödeme tarihine veya vade başlangıç tarihine denk gelmesi durumunda işlemiş faiz/birikmiş kira sıfıra eşittir.

...	
5.2	Endeks Katsayısı = $\left(\frac{TLREFENDEKS_{T-m}}{TLREFENDEKS_{k-m}}\right)^{\frac{GGS}{EG}}$ Kupon ödeme tarihinin işlem günü olmadığı durumlarda, valörü kupon ödeme tarihinden sonraki ilk iş gününe denk gelen işlemler için; Endeks Katsayısı = $\left(\frac{TLREFENDEKS_{(T-m)}}{TLREFENDEKS_{(k-m)-1 \text{ işgünü}}}\right)^{\frac{GGS}{EG}}$
...	

Kısaltmalar	Tanımlar
...	
REF	Hazine tarafından açıklanan referans endeks
TLREFENDEKS	BIST TLREF Endeksi
TLREFORAN	TLREF Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı
n_i	i işgününde, bir sonraki iş günü ile i günü arasındaki takvim günü sayısı
...	
m	Referans alınacak TLREF oran veya TLREF endeks için kaç işgünü önceki değerin esas alınacağını belirten gecikme parametresi
...	

3- MENKUL KIYMETLERİN TİP BİLGİSİNE GÖRE AYRIŞTIRILMIŞ EMİR GİRİŞİNDE KULLANILAN FİYAT, GETİRİ VE FORMÜLLER

- Tip 1- İskontolu ve kuponlu tahvillerin ayrıştırılmış anaparaları. Örneğin; hazine bonoları iskontolu devlet tahvilleri ve finansman bonoları - Tip 2- Sabit kuponlu kıymetler. Örneğin; TL ve döviz ödemeli sabit	Tip 4- Enflasyona endeksli kıymetlerin ayrıştırılmış ana para ve kuponları. Örneğin: TÜFE'ye endeksli anüite devlet tahvilleri, TÜFE'ye endeksli tahvillerin ayrıştırılmış kupon ve anaparaları
---	---

...	
5.2	Endeks Katsayısı = $\left(\frac{REFENDEKS_{T-m}}{REFENDEKS_{k-m}}\right)^{\frac{GGS}{EG}}$ Kupon ödeme tarihinin işlem günü olmadığı durumlarda, valörü kupon ödeme tarihinden sonraki ilk iş gününe denk gelen işlemler için; Endeks Katsayısı = $\left(\frac{REFENDEKS_{(T-m)}}{REFENDEKS_{(k-m)-1 \text{ işgünü}}}\right)^{\frac{GGS}{EG}}$
...	

Kısaltmalar	Tanımlar
...	
REF	Hazine tarafından açıklanan referans endeks
<u>REFENDEKS</u>	<u>BIST TLREF Endeksini veya BIST TLREFK Endeksini,</u>
<u>REFORAN</u>	<u>TLREF'i veya TLREFK'yi,</u>
n_i	i işgününde, bir sonraki iş günü ile i günü arasındaki takvim günü sayısı
...	
m	Referans alınacak <u>REFORAN</u> veya <u>REFENDEKS</u> için kaç işgünü önceki değerin esas alınacağını belirten gecikme parametresi
...	

3- MENKUL KIYMETLERİN TİP BİLGİSİNE GÖRE AYRIŞTIRILMIŞ EMİR GİRİŞİNDE KULLANILAN FİYAT, GETİRİ VE FORMÜLLER

- Tip 1- İskontolu ve kuponlu tahvillerin ayrıştırılmış anaparaları. Örneğin; hazine bonoları iskontolu devlet tahvilleri ve finansman bonoları - Tip 2- Sabit kuponlu kıymetler. Örneğin; TL ve döviz ödemeli sabit	Tip 4- Enflasyona endeksli kıymetlerin ayrıştırılmış ana para ve kuponları. Örneğin: TÜFE'ye endeksli anüite devlet tahvilleri, TÜFE'ye endeksli tahvillerin ayrıştırılmış kupon ve anaparaları
---	---

HALKA AÇIK/PUBLIC

faizli tahviller /TL ödemeli sabit kira getirili kira sertifikaları Tip 2A) Kupon ödeme süreleri düzenli olan kıymetler Tip 2B) İlk kupon ödeme dönemi düzensiz Tip 2C) Son kupon ödeme dönemi düzensiz Tip 2D) İlk ve son kupon ödeme dönemi düzensiz • Tip 3- Değişken faizli kıymetler. - Tip 3A- Gelecek kupon oranı bilinen kıymetler (tüm kıymet). Örneğin; ilk kupon faiz oranı sabitlenmiş TL ödemeli değişken faizli tahviller - Tip 3B- Gelecek kupon oranı bilinmeyen kıymetler (tüm kıymet) ve ayrıştırılmış kıymetlerin kuponları, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen altın tahvilleri ve altına dayalı kira sertifikaları. Örneğin; kuponlu tahvillerin ayrıştırılmış kuponları, ilk kupon faizi de sabit olmayan değişken faizli tahviller, döviz cinsi değişken faizli tahviller ve gayrimenkul sertifikaları	• Tip 5- Enflasyona endeksli kıymetlerin ayrıştırılmamış tüm kıymeti • Tip 6- Euro Tahvil (USD)* • Tip 7- Euro Tahvil (EUR)* • Tip 8- Düzensiz Nakit Akışına Sahip Tahviller - Tip 8A – Temiz fiyattan işlem gören düzensiz periyotlara sahip kıymetler - Tip 8B – Kirli fiyattan işlem gören düzensiz periyotlara sahip kıymetler • Tip 10- TLREF veya TLREF endeksine dayalı olarak kupon ödeyen kıymetler** - Tip 10A – TLREF aritmetik ortalamasını kullanan kıymetler - Tip 10B – TLREF bileşiklendirilmiş faiz oranlarını kullanan kıymetler - Tip 10C – TLREF endeks değerlerini kullanan kıymetler	faizli tahviller /TL ödemeli sabit kira getirili kira sertifikaları Tip 2A) Kupon ödeme süreleri düzenli olan kıymetler Tip 2B) İlk kupon ödeme dönemi düzensiz Tip 2C) Son kupon ödeme dönemi düzensiz Tip 2D) İlk ve son kupon ödeme dönemi düzensiz • Tip 3- Değişken faizli kıymetler. - Tip 3A- Gelecek kupon oranı bilinen kıymetler (tüm kıymet). Örneğin; ilk kupon faiz oranı sabitlenmiş TL ödemeli değişken faizli tahviller - Tip 3B- Gelecek kupon oranı bilinmeyen kıymetler (tüm kıymet) ve ayrıştırılmış kıymetlerin kuponları, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen altın tahvilleri ve altına dayalı kira sertifikaları. Örneğin; kuponlu tahvillerin ayrıştırılmış kuponları, ilk kupon faizi de sabit olmayan değişken faizli tahviller, döviz cinsi değişken faizli tahviller ve gayrimenkul sertifikaları	• Tip 5- Enflasyona endeksli kıymetlerin ayrıştırılmamış tüm kıymeti • Tip 6- Euro Tahvil (USD)* • Tip 7- Euro Tahvil (EUR)* • Tip 8- Düzensiz Nakit Akışına Sahip Tahviller - Tip 8A – Temiz fiyattan işlem gören düzensiz periyotlara sahip kıymetler - Tip 8B – Kirli fiyattan işlem gören düzensiz periyotlara sahip kıymetler • Tip 10- REFORAN veya REFENDEKS'e dayalı olarak kupon ödeyen kıymetler** - Tip 10A – REFORAN aritmetik ortalamasını kullanan kıymetler - Tip 10B – REFORAN bileşiklendirilmiş faiz/getiri oranlarını kullanan kıymetler - Tip 10C – REFENDEKS değerlerini kullanan kıymetler
* Euro tahvillerde ilk ve son periyotların düzensiz olması durumunda Tip2'deki formüller kullanılır. ** TLREF veya TLREF endeksine dayalı olarak kupon ödeyen kıymetlerin kupon oranı belirli olan dönemleri için Tip 3A'daki formüller kullanılır.		* Euro tahvillerde ilk ve son periyotların düzensiz olması durumunda Tip2'deki formüller kullanılır. ** REFORAN veya REFENDEKS'e dayalı olarak kupon ödeyen kıymetlerin kupon oranı belirli olan dönemleri için Tip 3A'daki formüller kullanılır.	

EK 5- İŞLEM ÖNCESİ RİSK YÖNETİMİ UYGULAMASI**1. İşlem Öncesi Risk Yönetimi – Genel Yapı**

...

~~BISTECH İşlem Öncesi Risk Yönetimi uygulaması, emir ve işlemlerin yer aldığı eşleştirme motoruna (matching engine) entegre bir modül ile Takasbank gerçek zamanlı risk yönetimi platformunun (real-time risk management module RTM) bütünleşmiş bir şekilde gerçek zamanlı veri alışverişi yaparak çalıştığı bir risk yönetimi sistemidir.~~

Şekil

PTRM uygulaması ile emir öncesi risk kontrollerinden geçen emirler, kabul edilmeleri halinde emir defterine yazılırlar ve emir eşleştirme değerlendirmesine alınırlar. Risk kontrollerinden geçemeyen emirler ise, emir defterine işlenmez ve iptal edilirler.

~~Yapılan risk kontrolleri ve sonuçları PTRM Grafik Kullanıcı Arayüzü (PTRM GUI) ile takip edilebilir.~~

~~Borsa Üyeleri, PTRM GUI uygulamasına Uzak Erişim Ağı (UEA) üzerinden bağlanabilirler. PTRM'e GUI üzerinden giriş yapmak için gerekli olan kullanıcıların tanımlamaları ve yetkilendirilmeleri Borsa tarafından yapılır. PTRM kullanıcılarının Pay Piyasası, VİOP veya Borçlanma Araçları Piyasası tarafından düzenlenen PTRM uygulama eğitimlerinden herhangi birini almış olmaları gerekmektedir.~~

...

... Ayrıca, teminat yeterliliğine ilişkin sınırların aşımı dışında Borsa ve Takasbank Yönerge ve Prosedürlerinde ~~oluşan~~ şartların oluşması durumunda ya da gerekli olması halinde, doğrudan PTRM uygulaması üzerinden üye ve/veya hesap engellemesi yapılabilir. Üyeler durdurulan üye ve hesap bilgilerini PTRM uygulaması üzerinden takip edebilir.

...

EK 5- İŞLEM ÖNCESİ RİSK YÖNETİMİ UYGULAMASI**1. İşlem Öncesi Risk Yönetimi – Genel Yapı**

...

PTRM uygulaması ile emir öncesi risk kontrollerinden geçen emirler, kabul edilmeleri halinde emir defterine yazılırlar ve emir eşleştirme değerlendirmesine alınırlar. Risk kontrollerinden geçemeyen emirler ise, emir defterine işlenmez ve iptal edilirler.

Risk kontrollerinin tanımlanması ve tanımlanan risk kontrollerinin sonuçlarının izlenmesi PTRM Grafik Kullanıcı Arayüzü (PTRM GUI) ve/veya PTRM Uygulama Programlama Arayüzü (PTRM API) ile yapılır.

PTRM'e GUI **ve/veya API** üzerinden giriş yapmak için gerekli olan kullanıcıların tanımlamaları ve yetkilendirilmeleri Borsa tarafından yapılır. PTRM kullanıcılarının Pay Piyasası, VİOP veya Borçlanma Araçları Piyasası tarafından düzenlenen PTRM uygulama eğitimlerinden herhangi birini almış olmaları gerekmektedir.

...

... Ayrıca, teminat yeterliliğine ilişkin sınırların aşımı dışında Borsa ve Takasbank Yönerge ve Prosedürlerinde**ki** şartların oluşması durumunda ya da gerekli olması halinde, doğrudan PTRM uygulaması üzerinden üye ve/veya hesap engellemesi yapılabilir. Üyeler durdurulan üye ve hesap bilgilerini PTRM uygulaması üzerinden takip edebilir.

...

3. Risk Grubu Kontrolleri (Kullanıcı Limitleri)

... Oluşturulan bu risk grupları seviyesinde belirlenen limitler ile aşağıdaki kontroller yapılır:

- a) Emir Öncesi Risk Kontrolleri
 - Maksimum emir büyüklüğü
 - İşlem yapılabilir enstrüman kısıtı
- b) Emir Sonrası & İşlem Anı Risk Kontrolleri
 - Pozisyon risk limitleri
 - Emir/sn limiti

...

~~Şekil: Risk Grubu Yapısı~~

3.1 Emir Öncesi Risk Kontrolleri**3.1.1 Maksimum Emir Büyüklüğü Kontrolü**

Risk grubuna dahil kullanıcıların gönderdiği bir emir sisteme kabul edilmeden ya da emir düzeltme öncesinde aşağıda belirtilen ~~maksimum emir büyüklüğü~~ kontrolünden geçer:

- Emir Büyüklüğü $\geq$ ~~Maksimum Emir Büyüklüğü~~ → Emir reddedilir
- Emir Büyüklüğü $<$ ~~Maksimum Emir Büyüklüğü~~ → Emir kabul edilir

~~Maksimum emir büyüklüğü bir emrin maksimum adedidir.~~ Maksimum emir büyüklüğü kontrolünde kullanılacak olan limit bir risk grubu altında sözleşme sınıfı ve tipi seviyesinde belirlenebilir.

3. Risk Grubu Kontrolleri (Kullanıcı Limitleri)

... Oluşturulan bu risk grupları seviyesinde belirlenen limitler ile aşağıdaki kontroller yapılır:

- a) Emir Öncesi Risk Kontrolleri
 - Maksimum alış emir büyüklüğü ve maksimum satış emir büyüklüğü
 - İşlem yapılabilir enstrüman kısıtı
 - Fiyat tolerans limiti
- b) Emir Sonrası & İşlem Anı Risk Kontrolleri
 - Pozisyon risk limitleri
 - Emir/sn limiti
 - Tekrar eden emir süresi ve limiti

...

3.1 Emir Öncesi Risk Kontrolleri**3.1.1 Maksimum Emir Büyüklüğü Kontrolü**

Risk grubuna dahil kullanıcıların gönderdiği bir emir sisteme kabul edilmeden ya da emir düzeltme öncesinde aşağıda belirtilen maksimum alış emir büyüklüğü ve maksimum satış emir büyüklüğü kontrolünden geçer:

- Emir Büyüklüğü $\geq$ Maksimum Alış veya Satış Emir Büyüklüğü → Emir reddedilir
- Emir Büyüklüğü $<$ Maksimum Alış veya Satış Emir Büyüklüğü → Emir kabul edilir

Maksimum emir büyüklüğü kontrolünde kullanılacak olan limit bir risk grubu altında sözleşme sınıfı ve tipi seviyesinde belirlenebilir.

3.1.2 İşlem Yapılabilir Enstrüman Kısıtı

Bir risk grubu içerisindeki kullanıcıların işlem yapabileceği enstrümanlara sınırlama getirilmesi mümkündür. ~~İşlem yapılabilen enstrümanların kısıtlanması halinde~~ kullanıcılar yalnızca risk limiti tanımlanmış enstrüman tipi ve sınıfına ait enstrümanlarda işlem yapabilir; risk grubuna atanmamış olan enstrüman tipi ve/veya sınıfına ait enstrümanlarda işlem yapamaz.

3.1.2 İşlem Yapılabilir Enstrüman Kısıtı

Bir risk grubu içerisindeki kullanıcıların işlem yapabileceği enstrümanlara sınırlama getirilmesi mümkündür. **Kısıtlanmış enstrümanlar sütununda “seçili olanlar” seçeneği seçilmişse,** kullanıcılar yalnızca risk limiti tanımlanmış enstrüman tipi ve sınıfına ait enstrümanlarda işlem yapabilir; risk grubuna atanmamış olan enstrüman tipi ve/veya sınıfına ait enstrümanlarda işlem yapamaz. **Üye tarafından herhangi bir risk limiti tanımlanmamış enstrümanlarda Borsa tarafından risk limiti tanımlanmış olsa dahi bu seçeneğin seçili olduğu durumlarda söz konusu enstrümanlara emir girilemez.**

“Seçili dışındakiler” seçeneği seçilmişse, risk grubunda yer alan kullanıcılar üye tarafından risk limiti tanımlanmış enstrümanlarda emir girişi yapamaz, diğer enstrümanlarda emir girişi ve işlem serbesttir. Bu seçeneğin seçili olduğu durumlarda, Borsa limitinin tanımlı olduğu ve üye limitinin tanımlı olmadığı, risk takibi yapılmayan enstrümanlar için de emir girişine izin verilir.

3.1.3 Fiyat Toleransı Limiti

Fiyat Toleransı Limiti, kontrol fiyatı esas alınarak belirlenen yüzde değere eşit ya da yüzde değerden yüksek oranda sapan fiyatlı emirlerin reddedilmesi için üyeler tarafından tanımlanabilir. Eğer emir gönderilen enstrüman için fiyat tolerans limiti tanımlanmışsa, risk grubuna dahil kullanıcıların gönderdiği bir emir Sisteme kabul edilmeden ya da emir düzeltme öncesinde, aşağıda ver alan fiyat limiti kontrollerinden geçer:

- Emir Fiyatı $\leq$ Kontrol Fiyatı - (Fiyat Toleransı Limiti * Kontrol Fiyatı) $\rightarrow$ reddedilir**
- Emir Fiyatı $\geq$ Kontrol Fiyatı + (Fiyat Toleransı Limiti * Kontrol Fiyatı) $\rightarrow$ reddedilir**
- Kontrol Fiyatı - (Fiyat Toleransı Limiti * Kontrol Fiyatı) < Emir Fiyatı < Kontrol Fiyatı**

3.2 Emir Sonrası Risk Kontrolleri 3.2.1 Pozisyon Risk Limitleri Emir sisteme kabul edildikten sonra risk grubuna dahil edilmiş kullanıcıların gün başından itibaren gerçekleştirdikleri işlemleri ve emir defterinde bulunan emirleri dikkate alınarak dokuz farklı risk hesaplaması yapılabilir. Hesaplanan risklerin aşağıda belirtilen limitler ile karşılaştırılmasıyla pozisyon risk limiti kontrolleri yapılır: A: Açık Alış Emirleri B: Açık Satış Emirleri C: Alış İşlemleri D: Satış İşlemleri E: Net İşlemler $E = C-D$ F: Toplam Alış $F = A+C$ G: Toplam Satış $G = B+D$ H: Toplam Net Alış $H = C-D+A$ I: Toplam Net Satış $I = D-C+B$	<u>+ (Fiyat Toleransı Limiti * Kontrol Fiyatı) → Kabul edilir.</u> <u>Kontrol fiyatı olarak Sistemde var olmalarına göre sırasıyla aşağıdaki fiyatlar dikkate alınır:</u> <u>• Son İşlem Fiyatı</u> <u>• Baz Fiyat</u> <u>• En İyi Emir Fiyatı</u> <u>• Referans Fiyat</u> 3.2 Emir Sonrası/<u>İşlem Anı</u> Risk Kontrolleri 3.2.1 Pozisyon Risk Limitleri Emir sisteme kabul edildikten sonra risk grubuna dahil edilmiş kullanıcıların gün başından itibaren gerçekleştirdikleri işlemleri ve emir defterinde bulunan emirleri dikkate alınarak 11 farklı risk hesaplaması yapılabilir. Hesaplanan risklerin aşağıda belirtilen limitler ile karşılaştırılmasıyla pozisyon risk limiti kontrolleri yapılır: A: Açık Alış Emirleri B: Açık Satış Emirleri C: Alış İşlemleri D: Satış İşlemleri E: Net İşlemler $E = C-D$ F: <u>Toplam Açık Emirler</u> $F = A+B$ G: Toplam Alış $G = A+C$ H: Toplam Satış $H = B+D$ I: <u>Toplam Açığa Satış</u> J: Toplam Net Alış $J = C-D+A$ K: Toplam Net Satış $K = D-C+B$...
--	---

... Risk limitinin sıfır olarak tanımlanması ilgili limitin sonsuz olduğu anlamına gelir, sistem sıfır olarak tanımlanan risk limiti için herhangi bir kontrol yapmaz. Sıfır olarak belirlenmiş enstrüman tipi ya da enstrüman sınıfı limitlerinin gün içerisinde sıfırdan farklı bir değere çekilmesi durumunda sistemin limit hesaplamalarında beklenmeyen sonuçlarla karşılaşılabilir. Dolayısıyla sıfır olarak belirlenmiş enstrüman tipi ya da enstrüman sınıfı limitleri gün içerisinde değiştirilmemelidir. ... 3.3 Elektronik posta(e-posta) Uyarıları Bir risk grubunun riskinin belirlenen bildirim seviyelerine ulaşması ya da aşması halinde, üye tarafından risk grubu için belirlenmiş olan bildirim listesindeki tüm alıcılara e-posta gönderimi yapılır. Üç tip bildirim seviyesi vardır:	Risk limitinin sıfır olarak tanımlanması ilgili limitin sonsuz olduğu anlamına gelir, sistem sıfır olarak tanımlanan risk limiti için herhangi bir kontrol yapmaz. Sıfır olarak belirlenmiş enstrüman tipi ya da enstrüman sınıfı limitlerinin gün içerisinde sıfırdan farklı bir değere çekilmesi durumunda <u>ise gün başından itibaren gerçekleşen emirler ve işlemler dikkate alınarak tüketim verileri yayımlanmaya başlar. Gün içinde tanımlanan sıfırdan farklı değer, tanımlamanın geçerli hale getirildiği andaki mevcut tüketimden küçükse bloke meydana gelir.</u> ... 3.2.3 Tekrar Eden Emir Limiti <u>Bir risk grubu içerisindeki kullanıcılar tarafından belirli bir süre (sanive bazında) içerisinde aynı enstrümana iletilen aynı miktarda, aynı fiyatlı ve aynı yönlü (alış/satış) emirlerin sayısına sınırlama getirilebilir. Sınırlama enstrüman tipi ve/veya enstrüman bazında tanımlanabilir. Bir enstrümanda tekrar eden emir limitine ulaşılması halinde ilgili risk grubu, limitin tanımlı olduğu enstrüman tipi ve/veya enstrüman bazında engellenir ve risk grubunda tanımlı kullanıcılar tarafından söz konusu enstrüman tipine ve/veya enstrümana yeni emir girişine izin verilmez.</u> <u>Tekrar eden emir limiti ihlalden kaynaklanan engelleme gün içinde otomatik olarak kaldırılmaz. Ancak üye tarafından manuel olarak kaldırılabilir. Limit ihlalinin gerçekleştiği gün manuel olarak kaldırılmamış engellemeler ertesi işlem gününün başında otomatik olarak kalkar.</u> 3.3 Elektronik posta(e-posta) Uyarıları Bir risk grubunun riskinin belirlenen bildirim seviyelerine ulaşması ya da aşması halinde, üye tarafından risk grubu için belirlenmiş olan bildirim listesindeki tüm alıcılara e-posta gönderimi yapılır. Üç tip bildirim seviyesi vardır:
---	---

- Bildirimler: Uyarının en düşük seviyesidir.
- Uyarılar: Uyarının en yüksek seviyesidir.
- İhlaller: Risk limitleri aşılmıştır.

~~Bir risk grubu için tanımlanmış her limit, bir işlem gününde sadece bir bildiri, ikaz ve ihlal e-postası oluşturur. Eğer işlem günü boyunca bir limit değiştirilmişse, bu sınırlama sıfırlanacak ve daha önceden gönderilmiş olanların hiçbirisi dikkate alınmaksızın limit yeniden her bir alarm seviyesi için birer tane e-posta alarmı oluşturacaktır. Emir/saniye limiti sadece ihlal e-postaları oluşturur. Bildirim veya uyarı e-postaları üretmez. Emir/saniye limitinin her ihlal edilişinde bir e-posta uyarısı gönderilecektir.~~

...

3.5 Risk Grubunun Engellenmesi

...

Bir risk grubu Borsa ya da üye tarafından manuel olarak da engellenebilir. Manuel olarak bloke edilen risk grubunun bloke durumu yine manuel olarak kaldırılabilir. Bir risk grubu altında bulunan tüm kullanıcıların bekleyen emirlerinin tek seferde manuel olarak iptal edilmesi de mümkündür.

...

~~3.6 Varsayılan Grup~~

~~Bir risk grubuna varsayılan grubun eklenmesi halinde, kullanıcı alanı geçerli kullanıcı id'si içermeyen işlemlerin riski bu grup altında takip edilir. Aksi halde, bu işlemler toplam riske yansıtılmaz. Varsayılan grup aynı üye altında tanımlı sadece bir tane risk grubuna atanabilir.~~

- Bildirimler: Uyarının en düşük seviyesidir.
- Uyarılar: Uyarının en yüksek seviyesidir.
- İhlaller: Risk limitleri aşılmıştır.

...

3.5 Risk Grubunun Engellenmesi

...

Bir risk grubu Borsa ya da üye tarafından manuel olarak da engellenebilir. Manuel olarak bloke edilen risk grubunun bloke durumu yine manuel olarak kaldırılabilir. Bir risk grubu altında bulunan tüm kullanıcıların bekleyen emirlerinin tek seferde manuel olarak iptal edilmesi de mümkündür. **Bekleyen emirler risk grubu seviyesinde iptal edilebildiği gibi üye ve kullanıcı seviyesinde de manuel olarak toplu iptal edilebilir.**

...

3.6 Toplu Emir İptali

3.7 Toplu Emir İptali

Bir risk grubunun ihlal durumuna düşmesi durumunda bekleyen emirlerinin otomatik olarak iptal edilip edilmeyeceği üyeler tarafından tanımlanabilir. Eğer bir risk grubu için toplu emir iptali seçeneği işaretlenmişse, bir enstrüman tipi veya sınıfı için belirlenmiş olan risk limitlerinin ihlal edilmesi durumunda, risk grubunun yalnızca ilgili enstrüman tipi ya da sınıfına ait enstrümanlara ait açık emirleri, emir/saniye limitinin ihlal edilmesi durumunda ise risk grubunun tüm açık emirleri iptal edilir.

3.8 Risk Grubu Kontrollerine İlişkin Tanımlamalar

~~Risk grubu kontrolleri yapılması için gerekli tanımlamaların bazıları tanımlamanın yapıldığı günün ertesi günü geçerli olurken bazı tanımlamalar gün içinde derhal geçerli olabilmektedir.~~

~~PTRM uygulaması ara yüzünde her zaman için yapılabilen ve derhal etkin duruma geçen tanımlamalar aşağıda belirtildiği gibidir:~~

- ~~• Limitlerin güncellenmesi (pozisyon limitleri, emir/sn limiti, maksimum emir büyüklüğü)~~
- ~~• Uyarı & bildirim yüzdelerinin güncellenmesi~~
- ~~• E-posta alıcılarına ekleme yapılması~~
- ~~• Bir risk grubuna dahil edilmiş tüm kullanıcıların emir göndermesinin engellenmesi ya da engellemelerin kaldırılması~~
- ~~• Emir/sn limiti ihlalinden kaynaklanan engellemelerin kaldırılması~~
- ~~• Bir risk grubuna dahil edilmiş kullanıcıların işlem yapabileceği sözleşmelerin kısıtlanması~~

Bir risk grubunun ihlal durumuna düşmesi durumunda bekleyen emirlerinin otomatik olarak iptal edilip edilmeyeceği üyeler **ya da Borsa** tarafından tanımlanabilir. Eğer bir risk grubu için toplu emir iptali seçeneği işaretlenmişse, bir enstrüman tipi veya sınıfı için belirlenmiş olan risk limitlerinin ihlal edilmesi durumunda, risk grubunun yalnızca ilgili enstrüman tipi ya da sınıfına ait enstrümanlara ait açık emirleri, emir/saniye limitinin ihlal edilmesi durumunda ise risk grubunun tüm açık emirleri iptal edilir.

HALKA AÇIK/PUBLIC

• ~~Bir risk grubuna dahil edilmiş tüm kullanıcıların tek seferde bekleyen tüm emirlerinin iptal edilmesi~~

• ~~Bir risk grubunun ihlal durumuna düşmesi halinde o gruba ait kullanıcıların bekleyen emirlerinin otomatik olarak iptal edilmesi olan toplu emir iptalinin etkinleştirilmesi~~

~~PTRM uygulaması ara yüzünde her zaman için yapılabilen ancak bir gün sonra sistem açıldığında etkin duruma gelen tanımlamalar aşağıda belirtildiği gibidir:~~

• ~~Yeni bir limit ekleme ya da mevcut bir limiti silme~~

• ~~E posta uyarılarının etkinleştirilmesi~~

• ~~E posta alıcılarının silinmesi~~

• ~~Risk gruplarına yeni kullanıcı eklenmesi~~

• ~~Yeni bir risk grubu oluşturulması ya da mevcut bir risk grubunun silinmesi~~

• ~~Bir risk grubundan kullanıcı çıkarılması~~

• ~~İzlenen kullanıcının değiştirilmesi~~

• ~~Varsayılan grubun risk grubuna eklenmesi~~

3.9 Grup Kilidi

Borsa, üye risk gruplarını değişiklik yapmamaları için kilitleyebilir. ~~Kilitlenmiş bir risk grubu aşağıdaki aksiyonları almaya yetkili değildir;~~

• ~~Üye, mevcut risk grubuna/gruplarına kullanıcı ekleyemeyecek veya çıkaramayacaktır.~~

• ~~Üye e-posta alarmlarının ikaz seviyelerini değiştiremeyecektir.~~

~~Kilitlenmiş bir risk grubu aşağıdaki aksiyonları almaya yetkilidir;~~

• ~~E-posta alarmları alıcıları ekleme ve çıkarma~~

3.7 Grup Kilidi

Borsa, üye risk gruplarını değişiklik yapmamaları için kilitleyebilir. **Üye, kilitlenmiş bir risk grubuna kullanıcı ekleyemeyecek veya çıkaramayacaktır.**

- Enstrüman limiti ekleme
- Limit değiştirme

3.10 Risk Grubu Kontrollerine İlişkin Özel Durumlar:

~~Bu bölümde emir veya işlem tiplerine göre ortaya çıkan bazı özel durumların risk grubu kontrollerinde nasıl dikkate alındığı açıklanmıştır.~~

~~Özel İşlem Bildirimi~~

~~Özel işlem emri ile yapılan bildirimler sonucunda oluşan işlemler risk grubu kontrollerinde alış işlemleri ve satış işlemleri hesaplamaları altında dikkate alınır. Risk hesaplamalarında işlem olarak değerlendirilen özel işlem bildirimleri, maksimum emir büyüklüğü kontrollerinde, işlem yapılabilir enstrüman kısıtı durumunda ya da risk grubunun engellenmesi halinde reddedilmez. Limit kullanımı kullanıcılar sisteme özel işlem bildirimi gönderdiklerinde değil, özel işlem bildirimleri karşı taraf tarafından kabul edilip işleme dönüştüklerinde gerçekleşir.~~

~~Piyasa Yapıcı Kotasyonlar~~

~~Risk grubu kontrollerinde normal emirler gibi açık alış emirleri ve açık satış emirleri hesaplamalarında dikkate alınırlar. İşleme dönüştüklerinde yine normal emirler gibi alış ve satış işlemleri hesabına dahil olurlar.~~

~~Bağlayıcı Olmayan Emirler (Indicative Quotes)~~

~~Risk grubu kontrolleri risk hesaplamalarına dahil edilmezler.~~

~~Askıya Alınan Emirler (Locally Inactive Orders)~~

~~Emirlerin kullanıcı tarafından inaktif duruma getirilmesi halinde limit kullanımı söz konusu emirler iptal olmuşçasına güncellenir.~~

~~Sistem Tarafından Otomatik Olarak Askıya Alınan Emirler (Centrally Inactive Orders)~~

~~Sistem tarafından inaktif duruma getirilen emirler risk grubu hesaplamalarında açık emir gibi değerlendirilir.~~

Piyasa Emirleri

~~Kalanı İptal Et (KİE), Gerçekleşmezse İptal Et (GİE) gibi emir defterinde kalmayan emirler, işleme dönmeleri durumunda risk hesabına dahil edilirler. Risk grubunun engellenmesi halinde reddedilirler.~~

Özel Tarihli Seriler (Tailor Made)

~~Emir giriş aşamasında istenen tarih seçilerek oluşturulan serilere ilişkin risk hesaplamaları, oluşturulan serinin enstrüman tipi ve sınıfı seviyesinde yapılır.~~

Çapraz İşlemler, Takas Dışı İşlemler

~~İşlemin her iki tarafının da aynı üye olduğu (çapraz) işlemler ile diğer takas dışı işlemler alış ve satış işlemleri hesabına dahil olurlar.~~

...

4.1 PTRM Teminat Hesaplama Yöntemi

PTRM teminat hesaplama yöntemi, Takasbank'ın risk hesaplamalarında kullandığı teminatlandırma yöntemi temel alınarak geliştirilmiş olan portföy bazlı bir risk hesaplama yöntemidir. Emir iletiminde gecikmeye neden olmayacak düzeyde geliştirilmiş olan bu yöntem açık pozisyonların yanı sıra emirlerin de oluşturduğu riski gerçek zamanlı dikkate alan bir risk hesaplama yöntemidir. Borsa tarafından belirlenen kurallar çerçevesinde, emirlerin kullanılan teminat değeri hesaplamasına dahil edilmemesi mümkündür. ~~BISTECH sisteminin devreye alındığı ilk aşamada emirler teminat hesaplamasına dahil edilmeyecektir.~~

...

...

4.1 PTRM Teminat Hesaplama Yöntemi

PTRM teminat hesaplama yöntemi, Takasbank'ın risk hesaplamalarında kullandığı teminatlandırma yöntemi temel alınarak geliştirilmiş olan portföy bazlı bir risk hesaplama yöntemidir. Emir iletiminde gecikmeye neden olmayacak düzeyde geliştirilmiş olan bu yöntem açık pozisyonların yanı sıra emirlerin de oluşturduğu riski gerçek zamanlı dikkate alan bir risk hesaplama yöntemidir. Borsa tarafından belirlenen kurallar çerçevesinde, emirlerin kullanılan teminat değeri hesaplamasına dahil edilmemesi mümkündür.

...

HALKA AÇIK/PUBLIC

BISTECH geçişi sonrası, Borçlanma Araçları Piyasası'ndaki hesap yapısı, hesap tipi (portföy, fon, müşteri vs) ile merkezi karşı taraf (MKT) hizmeti verilen/verilmeyen sermaye piyasası araçları dikkate alınarak oluşturulmuştur. ... 4.2 Teminat Kontrollerine İlişkin Özel Durumlar Bu bölümde emir veya işlem tiplerine göre ortaya çıkan bazı özel durumların teminat kontrollerinde nasıl dikkate alındığı açıklanmıştır. <i>Özel İşlem Bildirimi</i> Özel işlem emri ile yapılan bildirimler (karşı taraf tarafından kabul edilip işleme dönüşüp dönüşmediklerine bakılmaksızın) gönderildiği andan itibaren teminat hesabında dikkate alınır. <i>Piyasa Yapıcı Kotasyonlar</i> Teminat kontrollerinde normal emirler gibi dikkate alınır. Pozisyona dönüştüklerinde yine normal emirler gibi alış ve satış pozisyonları hesabına dahil olurlar. <i>Bağlayıcı Olmayan Emirler (Indicative Quotes)</i> Teminat hesabına dahil edilmezler. <i>Askıya Alınan Emirler (Locally Inactive Orders)</i> Emirlerin kullanıcı tarafından inaktif duruma getirilmesi halinde teminat hesaplamaları sözkonusu emirler iptal olmuş kabul edilerek güncellenir. <i>Sistem Tarafından Otomatik Olarak Askıya Alınan Emirler (Centrally Inactive Orders)</i>	Borçlanma Araçları Piyasası'ndaki hesap yapısı, hesap tipi (portföy, fon, müşteri vs) ile merkezi karşı taraf (MKT) hizmeti verilen/verilmeyen sermaye piyasası araçları dikkate alınarak oluşturulmuştur. ...
---	--

HALKA AÇIK/PUBLIC

~~Sistem tarafından inaktif duruma getirilen emirler teminat hesaplamalarında açık emir gibi değerlendirilir.~~

~~Piyasa Emirleri~~

~~Kalanı İptal Et (KİE), Gerçekleşmezse İptal Et (GİE) gibi emir defterinde kalmayan emirler, işleme dönmeleri durumunda teminat hesabına dahil edilirler.~~

~~Özel Tarihli Seriler (Tailor Made)~~

~~Emir giriş aşamasında istenen tarih seçilerek oluşturulan serilere ilişkin teminat kontrolleri, oluşturulan serinin enstrüman sınıfına ait birim teminat değerleri kullanılarak yapılır.~~

~~Çapraz İşlemler, Takas Dışı İşlemler~~

~~İşlemin her iki tarafının da aynı üye olduğu (çapraz) işlemler ile takas dışı özel işlem bildirimleri teminat kontrolleri hesaplamalarına dahil edilmez. Saat 14:00'dan sonra gerçekleşen tarafların farklı olduğu aynı gün valörlü fon işlemleri teminat hesabına dahil edilir.~~

...